

Č E S K Á R E P U B L I K A
Č E S K Á Š K O L N Í I N S P E K C E

Oblastní pracoviště

BRNO

Inspekční zpráva

Základní škola Vážany nad Litavou 98

Vážany nad Litavou 98, 684 01 Slavkov u Brna

Identifikátor školy: 600 126 056

Termín konání orientační inspekce: 30. – 31. květen 2001

Čj.	122400/01 5130
Signatura	ol5bu104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Vážany nad Litavou je neúplnou dvojtřídní školou, ve které je realizována výuka podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96 - 2. Školu s kapacitou 40 žáků zřídila Obec Vážany nad Litavou. První třídu navštěvuje 10 žáků prvního a druhého ročníku, druhou třídu 14 žáků třetího a čtvrtého ročníku. Škole byla pro školní rok 2000/2001 udělena MŠMT ČR výjimka z počtu žáků čj. 18 519/2000 - 22. Součástí školy je školní jídelna s plánovanou kapacitou 50 jídel.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě hospitační činnosti v předmětech český jazyk a matematika. Úroveň výuky byla sledována v oblasti plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace vyučování a využívání metod a forem výuky, způsobu motivace a hodnocení žáků a vzájemné interakce a komunikace.

Plánování a příprava výuky

Škola využívala při dlouhodobém plánování časové a tématické plány, které jsou součástí metodických příruček pro sledované předměty, vydanými autory používaných učebnic, zpracovaných tak, aby členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídalo učebním osnovám zvoleného vzdělávacího programu a vytvářelo předpoklady pro návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky. Týdenní počet vyučovacích hodin ročníků i časová dotace hodin vyučovaných předmětů odpovídaly učebnímu plánu. Aktuálně probírané učivo bylo v souladu s časově tématickými plány pro hospitované předměty a ročníky. Kvalitní byla bezprostřední příprava na vyučování. Vzdělávací cíle, které směřovaly především k opakování, procvičování a upevňování probraného učiva, byly pro žáky přiměřené.

Plánování a příprava výuky byla vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhala, na vynikající úrovni.

Podmínky výuky

Výchovně vzdělávací činnost sledovaných předmětů ve škole zabezpečovali dva pedagogičtí pracovníci. Jeden z nich nesplňoval podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala ve dvou prostorných učebnách s odpovídajícím funkčním vybavením. V učebnách byl umístěn novější žakovský nábytek. Estetickou výzdobu učeben, tvořenou obrazy, květinami a výtvarnými pracemi žáků, doplňovala podnětná výzdoba názornými tabulemi a jinými pomůckami, vztahujícími se k obsahu vyučovacích předmětů. Škola byla vybavena potřebnými, většinou novými demonstračními i žakovskými pomůckami a také didaktickou technikou včetně počítače, umístěného v jedné z učeben. Vyučující se snažili vytvářet odpovídající podmínky pro dodržování psychohygienických zásad (např. využití kobereců v učebně pro odpočinkové a skupinové činnosti, účinné větrání, zatemnění oken při intenzivním slunečním záření a v některých hodinách střídání činností). Příjemnou atmosféru při vyučování většinou provázela činorodost, aktivita a dobrá nálada žáků.

Personální podmínky byly vzhledem k částečnému neplnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti průměrné, materiální a psychohygienické podmínky školy byly velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky

Charakteru dvojtřídní školy odpovídala organizace výuky, založená na pravidelně se střídající samostatné a společné práci se žáky jednoho ročníku. Výuka byla rozdílná v závislosti na pedagogických zkušenostech učitelů v práci s věkovou kategorií žáků prvního stupně. Vyučující řídili činnosti žáků ve vyučovacích hodinách tak, aby naplňovali stanovené vzdělávací cíle. Sledováním času určeného jednotlivým ročníkům se snažili věnovat svoji pozornost rovnoměrně všem žákům ve třídě. Někdy došlo k mírnému prodloužení vyučovacích hodin do přestávek. Z jednání a chování žáků bylo vidět, že jsou na zavedený vyučovací styl zvyklí. Organizační pokyny žákům byly jasné, srozumitelné a žáci je respektovali. Učitelé využívali ve všech hodinách frontální formu vyučování, do které někdy vhodně zařadili práci ve skupinách. Vzhledem ke zvoleným výchovně vzdělávacím cílům zaměřeným na opakování a procvičení učiva učitelé volili odpovídající metody práce (především samostatná práce, řízený rozhovor, diskuse při řešení úkolů). Jednostranné využívání frontální práce bez změn metod někdy vedlo k únavě žáků a poklesu jejich aktivity. Naopak v hodinách, ve kterých byly začleněny a často střídány různé formy a metody práce, byli žáci více aktivizováni k samostatnému tvůrčímu řešení úkolů. Vzhledem k nízkým počtům žáků se dařilo uplatňovat individuální přístup k žákům a v některých hodinách realizovat činnostní pojetí výuky. Ve výuce byla efektivně využita didaktická technika (počítač k ověřování vědomostí a radiomagnetofon při vstupní motivaci). Žáci pracovali s učebnicemi i pracovními sešity a při procvičování učiva používali nakopírované pracovní listy a karty nebo folie s úlohami. Ve sledované výuce žáci byli většinou aktivní, prokazovali celkově dobré znalosti a získané poznatky uměli většinou správně aplikovat při řešení zadaných úkolů.

Organizace výuky, použité formy a metody práce byly z hlediska účelnosti a vhodnosti na velmi dobré úrovni.

Motivace a hodnocení

Vstupní motivace se omezila na stručné seznámení žáků s cílem hodiny či zpěv písničky na začátku hodiny. V průběhu vyučovacích hodin motivačně působilo řešení úkolů spojených s běžným životem dětí, střídání metod, činnosti spojené s využíváním žákovských pomůcek a rozmanitých materiálů. Velký motivační účinek měla pochvala žáků, učitelova pomoc při řešení problémů, soutěživé prvky ve vyučování, vyhodnocení výsledku samostatné práce nebo využití praktických zkušeností žáků. Zkoušení žáků spojené s klasifikací učitelé neprováděli. Účinná byla práce s chybou a sebekontrola při společné ukázce řešení úkolů, kdy žáci získávali ihned zpětnou vazbu o své úspěšnosti. Nevýrazné nebo zcela chybějící bylo v některých hodinách závěrečné zhodnocení splnění cíle, výkonu a aktivity žáků.

Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve sledované výuce měly velmi dobrou úroveň.

Interakce a komunikace

Žáci akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla jednání. Výrazné bylo vedení žáků k tolerantnímu chování žáků k samostatně pracujícím spolužákům. Podpora rozvíjení komunikativních dovedností žáků s vyučující i mezi žáky navzájem byla častější a důslednější u nižších ročníků. Zařazováním skupinových aktivit nebo práce ve dvojicích do jinak frontálně vedené výuky, kdy převažovala vedoucí úloha učitelů, byly někdy vytvářeny příležitosti pro vzájemnou komunikaci mezi žáky a kooperaci při řešení úkolů. Učitelé svým způsobem

verbální i neverbální komunikace formovali pozitivní vztah žáků ke vzdělání.

Úroveň komunikace a interakce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byla velmi dobrá.

Celková úroveň sledované výuky byla velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce rozvoje základní školy nebyla předložena v písemné podobě. Ředitel školy má přehled o vývoji počtu žáků v obvodu školy, základní záměry vývoje školy projednal se starostou obce Vážany nad Litavou, u kterého našel podporu v jejich realizaci. Základním dlouhodobým záměrem je vytvářet podmínky pro provoz školy i při nízkém počtu žáků, aby základní škola byla v obci zachována a žáci nemuseli dojíždět do školy v jiné obci. Škola měla zpracovaný celoroční plán práce pro školní rok 2000/2001, který v úvodu neobsahoval analýzu výchozího stavu. Zaměřen byl především na výchovně vzdělávací činnost, spolupráci s rodiči a ostatními školami a část materiálního zabezpečení činnosti školy. Nezahrnoval oblast školní jídelny a provozu školy. Další součástí plánu práce bylo rozpracování úkolů na jednotlivé měsíce a další dílčí plány. V plánu stanovené úkoly byly jasné a konkrétní, chybělo však určení zodpovědnosti za jejich splnění, popřípadě termín jejich realizace. Plán práce byl vytvářen ve spolupráci se zaměstnanci školy. Všechny dlouhodobé záměry i plánované cíle jsou reálné a dá se předpokládat, že budou při účinné podpoře zřizovatele splněny. Ve škole probíhalo vyučování podle schváleného učebního plánu čj. 16 847/96 – 2. Nepovinné předměty na škole zřízeny nejsou. Žákům se specifickými vývojovými poruchami učení je ve vyučování věnován individuální přístup.

Roční plán vychází z podmínek a potřeb školy. Systém, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Pro realizaci vzdělávacího programu školy a jejího provozu jsou po stránce organizační vytvořeny potřebné podmínky. Kompetence, odpovědnost a povinnosti mají jednotliví zaměstnanci stanoveny v pracovním řádu a provozní zaměstnanci také v pracovních náplních. Jednoduchá a přehledná organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Organizace provozu školy je určena vnitřním řádem školy, se kterým jsou žáci i rodiče seznamováni vždy na začátku školního roku. Na škole je řádně vedena dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti (učební plán zpracovaný na podmínky školy, rozvrh hodin). Řád školy není přesně strukturován podle vyhlášky č. 191/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, ale svým obsahem jí odpovídá. Méně jsou v něm však propracovány povinnosti pracovníků. Navíc jsou v něm jasné a výstižně formulována práva žáků. Vyučování se řídí rozvrhem hodin, který vyhovuje psychohygienickým a didaktickým zásadám. Jako poradní orgán ředitel účinně využívá pedagogickou radu. Obsah jednání bývá zaměřen především na diagnostiku hodnocení prospěchu a chování, řešení aktuálních úkolů ve výuce i v provozu školy. Zápisy z jednání pedagogické rady jsou přehledné, obsahující nejdůležitější údaje a závěry s uvedením úkolů pro pedagogické pracovníky s odpovědností a termíny, jejichž splnění je možné na následujícím jednání pedagogické rady kontrolovat. Přístup k informacím

je pracovníkům, žákům i rodičům dostatečně zajištěn. Odpovědně je zabezpečena ochrana osobních dat jak pracovníků, tak i žáků školy. Na veřejnosti se škola prezentuje například pořádáním oslav Dne matek, kulturních vystoupení ve Slavkově, vánoční školní besídky, soutěže ve zpěvu a účasti na různých soutěžích. O činnosti školy podává dostatek informací výroční zpráva, jejíž zpracování a zveřejnění se stalo významným prostředkem k sebehodnocení.

Provoz školy je organizačně velmi dobře zajištěn. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání a informačních systémů je velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Jako nejvýhodnější nástroj operativního řízení se řediteli osvědčilo vzhledem k velikosti školy a počtu zaměstnanců každodenní osobní jednání s pracovníky, při kterém může ihned reagovat na jejich případné připomínky a náměty. Svým stylem řízení ředitel usiluje o vytváření odpovídajících podmínek pro uplatnění individuálních schopností a iniciativy pracovníků a jejich participaci na činnosti školy. Operativní řízení je funkční a navazuje na plánování i kontrolu jednotlivých činností. V současné době škola nevyužívá nabídky akcí organizovaných v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Škola nemá písemně zpracovaná kritéria poskytování nenárokových složek platu, avšak zaměstnanci vědí, na základě čeho jsou osobní příplatky a mimořádné odměny poskytovány. Navrhování osobních příplatků je příležitostí pro pravidelné hodnocení pracovníků.

Vedení a motivování pracovníků má z hlediska vytvořeného systému, jeho rozsahu a efektivity velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Základem vnitřního kontrolního systému je vypracovaný plán kontrolní a hospitační činnosti stanovený na školní rok. Je zaměřen především na kontrolu vědomostí žáků, pedagogické dokumentace, dodržování ustanovení řádu školy a zajištění kulturních a sportovních akcí. Výchovně vzdělávací činnost je zastoupena v menší míře. Kontrola zabezpečení provozu školy je zahrnuta v samostatném plánu. Kontrola provozních podmínek je prováděna průběžně, její obsah, výsledky, případná opatření jsou zaznamenány v sešitech vedených pro každého zaměstnance. Výsledky svého zjištění projednává ředitel ihned s odpovědnými pracovníky. Kvalita a výsledky výchovně vzdělávací práce je zjišťována hospitacemi. Četnost realizovaných hospitací ředitele je menší, vychází z jeho časových možností. Pořizované hospitační záznamy jsou velmi stručné, někdy chybí závěry a záznamy o projednání s kontrolovanou osobou. Ze zjištěných formálních nedostatků při orientační inspekci vyplývá, že je kontrola pedagogické dokumentace méně důsledná. Zpětnou vazbu o úrovni vzdělávacích výsledků žáků celé školy zajišťuje ředitel formou zadávání a vyhodnocování vlastních prověrek.

Vnitřní kontrolní systém vychází z podmínek školy. Je vytvořen především vůči oblasti zabezpečení provozu školy. Méně je zohledněno sledování průběhu vzdělávací činnosti školy. Také vzhledem ke zjištěným formálním nedostatkům ve vedení pedagogické dokumentace je úroveň kontrolních mechanismů hodnocena celkově jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy je celkově na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odst.1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Závazné vnitřní směrnice a předpisy vypracované vedením školy
- Plán práce školy
- Platný učební dokument ZŠ čj. 16 847/96-2
- Výroční zpráva o činnosti školy ve škol. roce 1999-2000
- Časově tématické plány učiva
- Zápisy z hospitací a kontrol vedení školy
- Vybraný vzorek písemných prací žáků
-

ZÁVĚR

Ředitel školy zakládá své řízení především na účinné operativní činnosti a bezprostředním vedení svých spolupracovníků. Snaží se vytvořit pro provoz základní školy co nejlepší podmínky, což se také pozitivně promítá do kvality plnění realizovaného vzdělávacího programu. V oblasti řízení spolupracuje se všemi zaměstnanci, zřizovatelem i rodiči. To se odráží ve velmi dobré kvalitě řízení i výchovně vzdělávací činnosti.

Ve sledovaných oblastech v rámci orientační inspekce je celkově činnost školy hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Školní inspektor

Mgr. Vojmír Křupka

Vojmír Křupka v. r.

V Brně dne 15. června 2001

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27.6.2001

Razítko

Ředitel(ka) školy

Podpis

Mgr. Vladimír Kypr

Vladimír Kypr v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. Jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: OÚ-referát školství Vyškov	12. července 2001	487/01
Zřizovatel: Obec Vážany nad Litavou	12. července 2001	490/01
Rada školy:	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.